

بررسی بینامتنی رابطه نفاق و ریا در قرآن و نهج البلاغه

مریم شامحمدی^۱، محمد مهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ دانش آموخته سطح دو (کارشناسی) رشته فقه و اصول، مدرسه علمیه زینبیه (س) شهر ایوان، استان ایلام، فرهنگی و پژوهشگر
^۲ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)
^۳ دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرس دانشگاه

چکیده

از جمله موضوعاتی که در قرآن و روایات به خصوص سخنان حضرت علی (علیه السلام) بسیار به آنها اشاره شده، موضوع «رابطه نفاق و ریا» است. «ریا» زیر مجموعه نفاق می باشد همچنین ریا وصف عمل شخص ریاکار است ولی نفاق وصف شخصی است که ظاهر و باطنش با هم مخالف است؛ ضرورت بررسی این موضوع در آن است که، مسلمانان جهت رسیدن به کمالات زندگی نیازمند هدایت های وحیانی و آموزه های اهل بیت به خصوص حضرت علی (علیه السلام) هستند، بنابراین اگر به نکات آموزنده قرآن و نهج البلاغه توجه نمایند، معیارهای موشکافانه ای را استخراج خواهند کرد که می تواند آنان را در پیشبرد اهداف زندگی موفق نماید. نوشتار حاضر که بر اساس روش توصیفی - تحلیلی نگارش یافته، در صدد نشان دادن بخشی از رابطه بین دوچهره گان (منافقان) و ریاکاران از منظر قرآن و نهج البلاغه می باشد که از جمله یافته های این پژوهش می توان گفت: یکی از روابط بین «ریا» و «نفاق» آن است که، شخص ریاکار ظاهرش را برخلاف باطن خود می نماید تا مردم را بفریبد، پس در این حالت، ریاکاری، نام دیگر پیدا می کند که همان دورویی و نفاق است؛ اما بر مبنای قرآن مهمترین خصوصیت انسان ریاکار، نفاق است، به عبارت دیگر عمل ریایی از کسی صادر نمی شود، مگر اینکه آن شخص دارای صفت نفاق باشد.

واژه های کلیدی: ریا، ریاکار، منافق، نفاق، منافقین